

Quadern de blues

Texas

Jordi Aznar

Aquest estat del sud-oest dels Estats Units té una particularitat que el fa diferent de tots els altres: va ser un estat independent durant molts anys, fins el punt que és conegut com THE LONE STAR STATE (l'estat de l'estrella solitària) en clara referència a aquesta independència de la resta d'estats del país; aquest nom, fins i tot es fa servir per a moltíssims productes propis d'aquesta zona: clubs, cerveses, música etc., es tracta d'una espècie de denominació d'origen que a la resta del país tenen totalment assimilada; en el blues, aquesta independència també es nota, sobretot en instruments com la guitarra, tot i que els inicis van ser molts semblants als d'altres estats claus del blues rural com MEMPHIS, MISSISSIPÍ o LOUISIANA.

Aquests inicis es podrien situar aproximadament a finals del segle XIX i a principis del segle XX, coincidint doncs amb l'origen del blues del Delta, a l'estat de MISSISSIPÍ; els focus geogràfics de principal atracció de l'Estat serien les zones al voltant de FORT WORTH, DALLAS i SAN ANTONIO per un cantó i les de

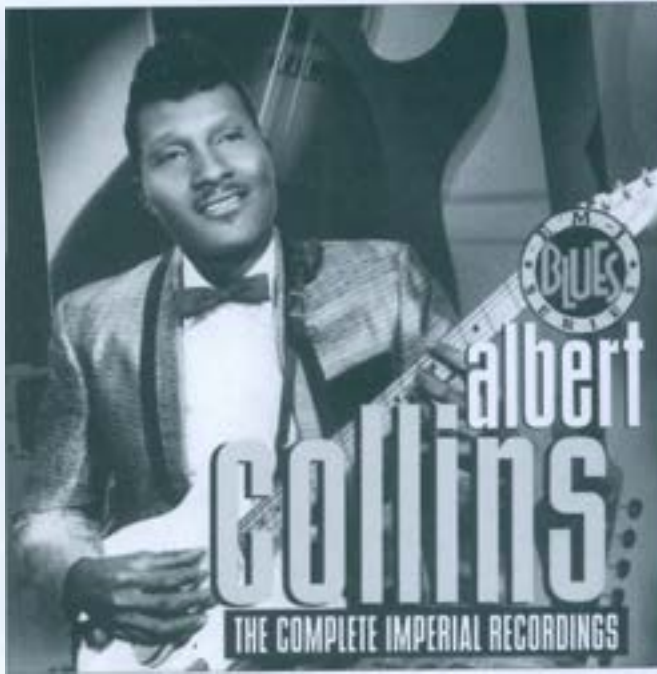
HOUSTON i BEAUMONT, frontereres amb l'Estat de Louisiana, per un altre. De la mateixa forma que el sistema de plantacions del Delta va influir notablement en les característiques del blues de Mississipí, alguna cosa semblant va passar amb les plantacions de Texas però amb algunes puntualitzacions: en primer lloc les terres on es plantava cotó a l'estat texà, no eren tant fèrtils com les seves homòlogues de Mississipí, en segon lloc la població de color mai va sobrepassar el 30% del total i fins i tot l'any 1910 constituïa tant sols el 17,6%; aquesta disminució del percentatge (l'any 1865 era del 30,3%) no va ser perquè els negres emigrassin, sinó perquè una gran quantitat d'immigrants blancs van venir per establir-se en aquest Estat a

causa del gran desenvolupament de les indústries petroleres.

Un altre factor a tenir en compte és el fet que la població de color no es va sentir tan aïllada aquí com la de Mississipí per una raó molt lògica: els contactes entre ells, els negres, es van alternar amb els dels seus veïns del sud, els mexicans, rebent part de les seves influències musicals, entre d'altres, com va ser l'ús de la guitarra de 12 cordes, per exemple; finalment les massives migracions de la gent de color dels estats de Mississipí, Tennessee, o Louisiana cap a les grans ciutats i nuclis urbans del nord del país com eren Chicago, Detroit o San Luis, aquí no van ser, ni molt menys tant espectaculars, doncs el mateix estat ja comptava amb grans centres urbans com eren HOUSTON, DALLAS o fins i tot SAN ANTONIO, llocs on era molt fàcil trobar feina, bàsicament per a les dones d'aquests bluesmen, com a criades de les famílies adinerades de la zona.

En quant al blues, la diferència més apreciable estaria tant en les lletres dels temes com en la part instrumental; el primer que es nota al escoltar un determinat blues texà, és que la entonació és menys agressiva doncs les condicions de vida no eren tant dures i denigrants com les del Delta; tampoc s'hi aprecien influències tant africanes com l'ús del bottleneck

(coll d'ampolla) com acostumaven a utilitzar molts d'ells; també s'ha de constatar que en el blues texà priva la melodia per sobre del ritme, just al revés del blues del Delta; quant a la tècnica instrumental, podem dir que l'estil guitarrístic texà no és tant elemental com el del Delta, el fraseig és més llarg i variat i existeix una alternança entre les notes agudes i les baixes, probablement per la influència de la música mexicana, i que va derivar en que es coneix com a SINGLE STRING TECHNIQUE (estil de corda única) i que va influir en posteriors estils de blues i també en el jazz; referent al piano, a Texas va sortir un estil diferent anomenat FAST WESTERN, molt més ràpid que el que es tocava a New Orleans, bàsicament lent; aquest estil es considerat com l'antecessor del Boogie Woogie, i durant els anys 20 va ser la gran competència del blues guitarrístic.

Quatre grans artistes reflecteixen la història d'aquest blues primitiu texà, en primer lloc podríem citar a TEXAS

ALEXANDER, nascut l'any 1890; es tractava d'un cantant itinerant que viatjava de ciutat en ciutat i es feia acompanyar per guitarristes locals; autor del tema "Penitenciar blues", que descriu la seva experiència a la presó durant uns anys; va gravar per diferents segells com OKEH, VOCALION, ALADDIN i FREEDOM, amb una influència que va perdurar durant molts anys; va morir l'any 1954 o 1955.

LIGHTNING HOPKINS, que va néixer l'any 1912 va ser considerat un dels més grans i venerats bluesmen de Texas; va acompanyar durant un temps Texas Alexander i després es va establir a Houston per tocar en els diferents bars i locals d'aquesta gran ciutat, tot i que no va deixar de fer-ho també al carrer; als anys 50 era un dels que ja tocava amb guitarra elèctrica composant temes importants com "Tim Moore Farm", "Coffee Blues" i "Hello Central".

MELVIN "Lil Son" JACKSON, nascut l'any 1916, d'estatura molt petita (per

això era conegut amb el pseudònim de Lil Son") va formar part de l'exèrcit americà durant la segona guerra mundial, destinat a França i Alemanya; va gravar per a GOLD STAR, un segell molt important en aquell temps i va viatjar per Oklahoma i Louisiana amb molt d'èxit; més tard va modificar el seu estil i es va dedicar al Rythm & Blues.

Per últim hem de citar a BLIND LEMON JEFFERSON, nascut l'any 1897, cec de naixement, tocava pels carrers i bars de mala reputació de les afores de Dallas i d'altres ciutats de l'Estat; va gravar per a la prestigiosa companyia de discs PARAMOUNT i acostumava a viatjar sovint fins a Chicago per tocar en les anomenades Rent parties (festes de lloguer) morint l'any 1929 a causa d'una crisi cardíaca causada pel fred.

Uns anys més tard i degut a la gran influència d'aquests primers bluesmen, van començar a sortir tota una nova generació de músics que serien els que marcarien tota una

FINQUES CARNER
 Agent de la propietat Immobiliària
 Sant Antoni M^o Claret, 18 • SABADELL
 Tels. 93 725 47 66 - 93 725 49 76

1957 1999
LA LLAR DEL LLIBRE
 42 anys a Sabadell

TRAG d'ART
Galeria
 EXPOSICIONS OBRA PERMANENT
 PASSEIG DE LA PLAÇA MAJOR, 27
 08201 Sabadell • Telf./fax 93 727 37 94

època amb aquest estil; eren els noms que encara avui són venerats per tota una legió de músics tant americans com europeus: T-BONE WALKER, de qui diuen que la seva posada en escena era inigualable; FREDDIE KING, autor d'una gran quantitat de temes versionats per quasi tots els gran guitarristes de blues, principalment el tema anomenat "Hideway" i el primer músic que ERIC CLAPTON cita d'entre les seves primeres influències; ALBERT COLLINS, autor d'un so únic i descobert per el gran públic gràcies a un grup de rock californià anomenat CANNED HEAT, que el va invitar a pujar a l'escenari en un dels grans concerts que es feien a l'aire lliure durant els anys 60; CLARENCE "Gatemouth" BROWN, un dels bluesmen més elegants tocant la guitarra i el violí, tot i que des de fa uns quants anys es dedica a tocar tot tipus de música americana; EARL HOOKER, que acostumava a tocar la guitarra de doble màstil, és un dels més imitats actualment per la nova generació de músics blancs del país i moltíssims més que van formar part d'una època irrepètible per al blues i que van ser copiats posteriorment per una bona part dels músics de rock que van aparèixer posteriorment.

Un dels nous guitarristes que va pujar amb aquestes influències mu-

sicals, va estar considerat una llegenda a tot el món: JOHNNY WINTER, albi, amb una imatge física a l'escenari força impactant gràcies a la seva melena, al seu barret i als impressionants tatuatges que decoraven el seu cos; tot i que va ser més conegut per el rock que per el blues, va ser un estudiós d'aquest últim estil i va ajudar a alguns músics consagrats que estaven en hores baixes, com MUDDY WATERS, gràcies al qual va costejar algunes de les seves produccions discogràfiques; durant uns anys va gravar el millor del seu repertori blues per al segell ALLIGATOR de Chicago.

A la segona meitat dels anys 70 van fer la seva aparició en escena dos noms que revolucionarien el blues texà en primer lloc i el blues en general més tard: THE FABULOUS THUNDERBIRDS i STEVIE RAY VAUGHAN. The Fabulous Thunderbirds, una formació de quatre membres amb KIM WILSON a l'harmònica (actualment considerat el millor harmonicista blanc de blues), JIMMY VAUGHAN (germà del mític Stevie Ray) a la guitarra, KEITH FERGUSON al baix i MIKE BUCK a la bateria; inspirats en el blues més clàssic, van crear un estil nou i van ser imitats per la majoria de grups que van sortir després a tot el món. Respecte a STEVIE RAY VAUGHAN hem de dir que va crear

un so totalment nou, ja que quan escoltaves el seu riff de guitarra pensaves: això és inequívocament Stevie Ray Vaughan; va influir en tants i tants músics joves de tot arreu, tant de blues com de rock, que resultaria complicat fer una llista de tots; malgrat la seva desaparició en un desgraciat accident d'avió, continua sent venerat per milers de fans, tant a la seva ciutat natal, AUSTIN, capital de l'Estat, com a la resta del món.

Per acabar hem de comentar, ja que hem anomenat la ciutat, que AUSTIN és actualment un dels llocs més importants en quant a blues texà, doncs té el que, probablement, és el segell més prestigiós i genuí de blues del país: ANTONÉ'S, que a més a més és un club d'actuacions per on desfilen els millors bluesmen americans i punt de referència inevitable per a una gran quantitat de seguidors d'aquesta música. Actualment Texas aglutina la quantitat més important i de més qualitat de bandes, principalment guitarristes, dels EUA.

